

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 905/2542

นาง พนิดา สมบัติ วงศ์โจทก์ นาวาตรี สานิต สังข์ศิลป์ชัยจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 46, ป.พ.พ. มาตรา 193/32, ป.วิ.อ. มาตรา 51, ป.อ. มาตรา 268

ย่อ / หลักกฎหมาย

การพิจารณาว่าคดีแพ่งใดเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาหรือไม่ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงในคดีแพ่งนั้นว่าเป็นการกระทำที่เป็นองค์ประกอบความผิดในคดีอาญาหรือไม่ การที่โจทก์ฟ้องจำเลย ในทางแพ่งขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนซื้อขายอันเนื่องมาจาก จำเลยใช้หนังสือมอบอำนาจปลอมก็โดยอาศัยเหตุจากที่โจทก์ เคยแจ้งความร้องทุกข์ให้อัยการศาลมณฑลทหารบกฟ้องจำเลย คดีก่อนในทางอาญาเรื่องจำเลยใช้หนังสือมอบอำนาจปลอมดังกล่าว ซึ่งศาลมณฑลทหารบกพิพากษาลงโทษจำเลยและคดีถึงที่สุดแล้ว นับได้ว่าทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญาต่างมีประเด็นสำคัญโดยตรงเป็นอย่างเดียวกัน ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่อง กับคดีอาญา ดังนั้น ในการพิจารณาคดีส่วนแพ่งที่ว่า จำเลยใช้หนังสือมอบอำนาจปลอมหรือไม่ ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริง ตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาว่าจำเลยใช้เอกสารปลอม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 เมื่อคดีอาญาถึงที่สุดแล้วโดยศาลพิพากษาลงโทษจำเลย ก่อนที่ โจทก์ได้ยื่นฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของโจทก์ที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีกำหนดอายุความ 10 ปี ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 193/32(มาตรา 168 เดิม) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 51 วรรคสามคดีอาญาก่อนถึงที่สุดวันที่ 28 เมษายน 2538 โจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2538 ยังไม่เกิน 10 ปี คดีโจทก์ ไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่า โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 918เมื่อประมาณต้นเดือนพฤศจิกายน 2534 โจทก์ตรวจสอบพบว่าเอกสารสิทธิของที่ดินโจทก์ดังกล่าวถูกเปลี่ยนแปลงรายการผู้มีสิทธิครอบครองจากชื่อโจทก์ไปเป็นชื่อจำเลยโดยมีการทำหนังสือมอบอำนาจของโจทก์ฉบับลงวันที่ 9 มกราคม 2532 ให้จำเลยเป็นผู้ทำการจดทะเบียนนิติกรรมโอนสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าวเป็นของจำเลยโดยโจทก์ไม่ทราบมาก่อน โจทก์จึงร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลยศาลมณฑลทหารบกที่ 14 พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานใช้เอกสารปลอมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 264จำคุก 1 ปี คดีถึงที่สุด ขอให้พิพากษาเพิกถอนนิติกรรมจดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองระหว่างโจทก์จำเลยตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.3 ก.) เลขที่ 918 ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ฉบับลงวันที่ 9 มกราคม 2532 ให้จำเลยส่งมอบต้นฉบับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ดังกล่าวคืนโจทก์ หากไม่คืนขอให้มีคำสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สาขาสัตหีบ ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้โจทก์ใหม่จำเลยให้การว่า โจทก์มอบอำนาจให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินตามฟ้องเพื่อชำระหนี้เงินกู้ยืม และจำเลยเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวด้วยเจตนาเป็นเจ้าของนับแต่วันจดทะเบียนจนปัจจุบัน โจทก์ฟ้องเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่โจทก์ทราบเหตุอันเป็นมูลขอให้เพิกถอนนิติกรรมจดทะเบียนโอนที่ดินนั้น และจำเลยครอบครองที่ดิน

ดังกล่าวเกินกว่า 1 ปี ฟ้องโจทก์ขาดอายุความขอให้ยกฟ้องในวันขึ้นสองสถาน คู่ความแถลงรับกันว่า เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2534 โจทก์ตรวจสอบพบว่าเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2532 โจทก์จดทะเบียน โอนขายที่ดินตามฟ้องให้แก่จำเลย ครั้นวันที่ 18 เมษายน 2532 จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดิน ดังกล่าวแก่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด โจทก์จึงฟ้องจำเลย (ที่ถูกโจทก์ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลย) ต่อมาวันที่ 28 เมษายน 2538 ศาลมณฑลทหารบกที่ 14 พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 264 จำคุก 1 ปี คดีถึงที่สุด ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้แล้วจึงให้งดการขึ้นสองสถานและงดการสืบพยานโจทก์จำเลย ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาให้เพิกถอนการจดทะเบียนนิติกรรมโอนสิทธิครอบครองตาม หนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.3 ก.) เลขที่ 918 ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบจังหวัดชลบุรี ระหว่างโจทก์กับจำเลย ตามสารบัญชีจดทะเบียนรายการลงวันที่ 13 มกราคม 2532 ตาม หนังสือมอบอำนาจฉบับลงวันที่ 9 มกราคม 2532 ให้จำเลยส่งมอบหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 918 ดังกล่าวคืนโจทก์ ส่วนคำขออื่นให้ยกจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืนจำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีได้ความว่าเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2532 จำเลย จดทะเบียนโอนขายที่ดินโจทก์ตามฟ้องให้แก่จำเลยโดยอาศัยหนังสือมอบอำนาจของโจทก์ฉบับ ลงวันที่ 9 มกราคม 2532 ซึ่งโจทก์มิได้รู้เห็นยินยอมด้วย ต่อมาโจทก์ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลย และศาลมณฑลทหารบกที่ 14 พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานใช้เอกสารปลอม ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 268 วรรคแรกประกอบมาตรา 264 จำคุก 1 ปี คดีถึงที่สุด โจทก์จึง ฟ้องเป็นคดีนี้ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนซื้อขายที่ดินตามฟ้องระหว่างโจทก์กับจำเลยคงมีปัญหา ต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยในชั้นนี้เพียงว่า ฟ้องโจทก์เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาหรือไม่ และคดีโจทก์ขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า การพิจารณาว่าคดีแพ่งใดเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาหรือไม่ นั้น ย่อมต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงในคดีแพ่งนั้นเองว่าเป็นการกระทำที่เป็นองค์ประกอบ ความผิดในคดีอาญาหรือไม่ คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยในทางแพ่งขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนซื้อขาย อันเนื่องมาจากจำเลยใช้หนังสือมอบอำนาจปลอมก็โดยอาศัยเหตุจากที่โจทก์เคยแจ้งความ ร้องทุกข์ให้อัยการศาลมณฑลทหารบกที่ 14 ฟ้องจำเลยคดีก่อนในทางอาญาเรื่องจำเลยใช้ หนังสือมอบอำนาจปลอมดังกล่าวเช่นกัน ซึ่งศาลมณฑลทหารบกที่ 14 พิพากษาลงโทษจำเลยและ คดีถึงที่สุดแล้ว นับได้ว่าทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญาต่างมีประเด็นสำคัญโดยตรงเป็นอย่างเดียวกัน เช่นนี้ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ดังนั้นในการพิจารณาคดีส่วนแพ่งที่ว่า จำเลยใช้หนังสือมอบอำนาจปลอมหรือไม่ ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดี ส่วนอาญาว่าจำเลยใช้เอกสารปลอม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 เมื่อ คดีอาญาถึงที่สุดแล้วโดยศาลพิพากษาลงโทษจำเลยก่อนที่โจทก์ได้ยื่นฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของโจทก์ ที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีกำหนดอายุความ 10 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/32 (มาตรา 168 เดิม) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 51 วรรคสาม คดีอาญาดังกล่าวถึงที่สุดวันที่ 28 เมษายน 2538 โจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2538 ยังไม่เกิน 10 ปี คดีโจทก์ไม่ขาดอายุความตามบทกฎหมายดังกล่าว คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ภาค 1 ชอบแล้ว ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

สุวัตร สุขเกษม · จรัญ หัตถกรรม · ชนะ ภาสกันนัท

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/905/2542>